Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САҺА ОЛОХ

ХАҺЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ
15 КҮНҮТТӘН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААҐЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҐЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 113 (6718). | 1988 сыл, Балаҕан ыйын 20 күнэ. ОПТУОРУННЬУК | Сыаната 3 харчы.

Оскуолаҕа—саҥаны, айымньылаах үлэни

Оскуолаларга саҥа үөрэх дьыла саҕаланна. Соторутааҕыта буолан аастыт учууталлар атырдьах ыйынааҕы субэ мунньахтара үөрэтиллиини үлэтигэр баар итэҕэстэри, көтүтүүлэри кэҥэтиллиини арыйбыта, соруктары бэлиэтээбиттэ. Оны олохха киллэрии хас биирдии учууталтан тутулуктаах.

Оскуола реформатын графигынан быйыл алта саастаахтары үөрэтии салгыы кэҥэтиллиитэ, чопчу предметтэри дириҥэтэн үөрэтэр кылаастар ахсаннара эмиэ.

Үөрэтии-иитии үлэтин саҥатыгыы саҕаннан бэрэр, ол эрээри көрдөбүлгэ толору эпиэтээбэт. Бастыҥ опыты олохтоохуун, саҥаны киллэрии сир ахсын үчүгэй тэрээһин үлэнэн хааччыллар буолбатах, туорай буолар мэһэйдэр да баалларын. Бэл ойуоммут иһигэр баар бастыҥ опыттар туһаныллыылара кыаллыбат. Учуутал үлэтин хонтуруоллааһын оскуолалар администрацияларыгар сүктэриллиитэ. Ол эрээри ону дьаалатыттан уһуннарыы, уоскуйуу чахчылара баалларын. Сорохтор бэриллибит быраабы кэлтэйдиҥ туһанан, бэйэттэн эбээһинэһи устарга соруналлар. Итиннэ тутуттуохха.

Уларыта тутуу ыытыыга дьиҥнээх төһүүнэн үөрэтии-иитии үлэтин үрдүк таһымнаах методическай комонон хааччыйар кыахтаах предметтэй методическай холбоһуктар буолуохтаахтар. Онуоха оскуолатааҕы методическай холбоһуктар иэҥүө үлэни тэрийии хайысхата тутуһуллар. Оттон олор барыта үлэни үрдүк таһымнаахтык ыытар кыахтаах буолбатахтар. Киниилэргэ көмөлөһүү боппуруоһа быһаарыллыахтаах.

Учууталлары саҥалыы толкуйдааһынҥа, үлэҕэ айымньылаахтык сыһыаннаһыыҥа үөрэтиэххэ. Маныаха Дириҥ орто оскуолатыгар завуһунан үлэлээбит Т. С. Евграфова опытын киэҥник туһаныахха. Манна учууталларга бастыҥ опыты пропагандалааһынҥа деловой ооньуу. Тоҥурук оскуол формалара туһаныллаллар, методическай холбоһуктарга учууталлар проблемнай боппуруостары үөрэтиллэрин көмүскүүллэр.

Ойуон оскуолаларыгар саҥаны, бастыҥы үлэлэриҥэр туһанарга сыралаахтык үлэлэһэр учууталлар аҕыйаҕа суохтар. Холобур, Хатылыга математик В. И. Чепалова тирэх буолар схемалары, саха тылын учууталга Ф. Н. Болдовская семинар, конференция уруоктарын, интернат-оскуола ырыаҕа учууталга И. Е. Попова, физик Г. М. Яковлев, географ Л. С. Пахомова диспут, лекция уруоктарын сатабыллаахтык туһаналлар. Болтоҥолор блоктаан үөрэтиини, тирэх буолар сигналлары үчүгэйдик туһаналлар, конспектатыыны ситиһиилээхтик тэрийэллэр. Оттон Сылан орто оскуолатын географиҥа учууталга Е. Д. Манаров бириҥээдэлэри тэрийэн үөрэтиигэ республика учууталларын кэҥэ сэҥээриитин ылбыта. Итинник үчүгэй саҕаланнар, бастыҥ ньымалары баһылаһыннар оскуола ахсын баалларын. Оттон олору киллэ хабан ылан туһаныы, эпиэнэт курдук, ситэтэ суох. Методическай холбоһуктар ситиниэхэ болҕомтону уруохтарын иннинэ—ыаллыы оскуолаҕа хайдыы-үйэ быһаарыллыбыт проблеманы үөрэтэн күнү-дьыны сүтэриэххэ.

Саҥаны киллэрии өйөбүлгэ наадыйар. Ону учуутал уруогар киирэччилэр, оскуолаҕа бэрибиэркэҕэ кэлэччилэр өйдүөхтээхтэр, ымыыгар-чымыыгар киирбэжэ эрэ итэҕэһи үрдүттэн ыйаччы буолбакка, киниилэр, бастатан туран, саҥалыы үлэлиигэ кынаттыыры сатыахтаахтар. Маныаха партийнай тэрилтэлэр көдьүүстээх көмөлөрө ордук наада. Билигин учительскайдарга саҥа дорҕооно да суох буоллар саҥа уонна эргэ харсыһыылара барар. Ким кыайара—саҥаны кордүү, киллэрэ сатааччы дуу, урукку курдук долгуйбакка олорон бырыһыаны эккирэтиһээччи дуу кыайара оскуола коммуунистарын, кини профсоюзнай тэрилтэтин активностарыттан, үөскээбит проблемаларга кэҥиэр ороһуулардыттан тутулуктаах.

Оскуола салалтатыгар, учууталга үлэни айымньылаахтык тэрийэллэриҥэр эйбэх бырааб бэриллиннэ. Ол эрээри сорохтор ону туһанартан бэйэлэрэ куттаналлар, дух-дах буолаллар, урукку уу ньэттэн ыйыыны кэтэһэллэр. Ситиитэн босхолонуохха. Саҥаны, чэбдик тыыны оскуолаҕа хорсуннук киллэриэххэ. Бэйэ дьулуйар буоллаҕына, проблеманы ойуоҥ учууталларын бүттүүнүн иннигэр туруоруохха, бэчээтэ киэҥник туһанан, проблемалары кэтэҕүөххэ.

Баччаанҥа диэри учуутал үлэтэ оскуола иһиэн эрэ сыаналанан кэллэ. Ол үөрэх-иитии үлэтиҥэр охсуулаах буолла. Быстахтык ыллахха, төрөппүттэр оскуоланы ойдөөбөт түбэлтэлэриҥэр тиэртэ. Итиҕэһи туоратар суолу сорохтор тобуллулар: Чурапчы аҕыс кылаастаах уонна Хатылы орто оскуолалара иэһилиэннэ иннигэр отчуоттааһыннары тэрийэн оскуола иһиэн мунурданыыттан босхолоннулар.

Пендоллектив, учуутал айар активноһа кини үөрэтии аанан иһэр проблемаларын быһаарыыга эрэ буолбакка, саҥалыы толкуйдуур уонна үлэлиир гражданнары иитэн таһаарар үлэтиэн сыаналаныахтаах. Онуоха киниилэргэ кыахта, усулуобуйата үөскэтиэххэ. Партия ити кордөбүлэ оскуола педагогическай айымньылаах үлэтигэр сыһыаҥҥа сүрүн принципиэн буолуохтун.

Күһүҥҥү күннэр түбүктэрэ

Рекорду тупсардылар

«Мыҥдаҕаайы» совхозка Григорий Константинович Гермогенов салайааччылаах аҕыс киһилээх звено 2000 тонна былааннаҕын, 325 гектар сиртэн 3213 тонна силааһы бэлэмнээн, 160,6 бырыһыан толордо. Киниилэр бириҥҥи гектарыттан 123,5 центнери хомуйбуттар ситистилэр. Онон 1984 сыллаахха Д. М. Ноев звенота 26 тыһ. тоннаны бэлэмнээбит рекордун 612 тоннанан тупсарда.

Григорий Дмитриевич Попов силэстиир звенота 1000 тонна былааннаҕын, 130 гектар сиртэн 1298 тоннаны уган, эмиэ аһарда. Киниилэр гектартан 124,6 центнери ылылар. Үлэлэригэр бинир «Беларусь», бинир ДТ-75 тракторлардары уонна бинир комбайны туһаныылар.

С. ПОПОВ.

Былааммыт туоллар диэн

Субуруускай аатынан совхоз Хатылытааҕы отделениетыгар 400 ыанньык сүөһү түөрт хотонунан уонна 200 ньирэй «Кэскил», «Төлөн» хотоннорунан кыстыктарыгар киирдилэр.

К. В. Чичигинаров салайар кормоцеҕа күнүгэ 12 тонна бородууксуйаны биэрэр. Онон кыстыкка киириҥэ үүт ыама намтыы сылдьыбыта оннугар түһэн эрэр.

109 ыанньыктаах «Искра» ферма күнүгэ 615 кг ыан былаанын 80 бырыһыан толорон иһэр. Ый бүтүүтэ былааннарын ситиһэр санаалаахтар. Киниилэртэн 19 ынахтаах Ю. С. Яковлев атырдьах ыйыгар былаанын 110 бырыһыан толорбута.

В. СКРЯБИН.

ПРЕСС-КИИН ИҺИТИННЭРЭР

(Балаҕан ыйын 19 күнүнэҕи туругунан)

Совхозтар	От (тонна)		%	силаас (тонна)		%
	былаан	туолла		былаан	туолла	
Карл Маркс	3000	1655	55,1	1400	2500	178,5
Субуруускай	4800	3008	62,6	2400	2400	100
Эрилик Эристин	9000	4471	49,6	3300	3200	96,9
«Чурапчы»	6500	3738	57,5	2800	2487	88,8
«Мыҥдаҕаайы»	5400	6187	114,5	3000	5635	187,8
«Мүгүдай»	6300	3653	57,9	2500	4532	181,2
Барыта	**35000**	**22712**	**64,8**	**15400**	**20754**	**134,7**

ССКП райкомун XII пленума

Информационнай иһитиннэрии

1988 сыл балаҕан ыйын 17 күнүгэр ССКП ороһуоннааҕы комитетын XII пленума буолла.

Пленум маннык боппуруостары көрдө:

1. Бүтүн Союзтааҕы XIX партийнай конференция уонна ССКП Киин Комитетын от ыйынааҕы (1988с.) Пленумун кордобуллэриниэн Ас-үөл программатын практическайдык олохтоох киллэриигэ ороһуоннааҕы партийнай тэрилтэ соруктарын туһунан.

2. Ороһуоннааҕы уочараттаах XXIX партийнай конференцияны ыҥырар туһунан.

Тэрэһиин боппуруостар.

Бастакы боппуруоска дакылааты ССКП райкомун бюротун чилиэнэ, народнай депутаттар ороһуоннааҕы Советтарын исполкомун председателэ **А .С. Субботин** оҥордо.

Дакылааты дьүүллэһиигэ тыл эттилэр: **М. Н. Корякин**—ССКП райкомун чилиэнэ, Эрилик Эристин аатынан совхоз директора, **А. В. Ефремов**—ССКП райкомун чилиэнэ, Субуруускай аатынан совхоз директора, **И. И. Сергеев**—ССКП райкомун чилиэнэ, «Мыҥдаҕаайы» совхоз рабочайа, **М. В. Дьячковскай**—Карл Маркс аатынан совхоз партбюротун секретара, **П. Г. Кириллин**—ССКП райкомун чилиэнэ, райсоюз бырабылыанньатын председателэ, **Ф. А. Тимофеев**—ССКП райкомун чилиэнэ, ОАПХ кадрга отделын инспектора, **Н. П. Чичигинаров**—Арыылаах отделениетын управляющайа, **Е. Е. Борисов**—ССКП райкомун чилиэнэ, ороһуоннааҕы эт-үүт комбинатын директора, **И. М. Андросов**—ЫБСЛКС райкомун бастакы секретара, **И. Н. Аммосов**—ССКП райкомун бюротун чилиэнэ, ОАПХ председателэ, **А. А. Захаров**—Чурапчы сельсоветын исполкомун председателэ, **М. М. Максимов**—ССКП райкомун чилиэнэ, 13 №-дээх СПТУ директора, **Е. А. Борисов**—ССКП райкомун иккис секретара.

Иккис боппуруоска иһитиннэриини ССКП райкомун бастакы секретара **Г. М. Сысолятин** оҥордо.

Пленум дьүүллэһиллибит боппуруостарга туһааннаах уураахтары ылынна.

Пленумҥа тэрэһиин боппуруостар корулуннулэр. Н. Е. Манаров, пенсиэҥа тахсыбытынан ороһуоннааҕы «Саҥа олох» хаһыат редакторын дуоһунаһыттан босхолонно. «Саҥа олох» хаһыат редакторынан **Петр Иннокентьевич Попов** талыллыбыта, В. И. Новгородов, атын үлэҕэ барбытынан, ССКП райкомун тыа хаһаайыстыбатын отделын сэбиэдиссэйинэн эбээһинэһиттэн босхолонно. ССКП райкомун тыа хаһаайыстыбатын отделын сэбиэдиссэйинэн **Спиридон Иванович Яковлев** быыбарданна.

Пленум үлэтигэр ССКП обкомун тыа хаһаайыстыбатын уонна аһылык промышленноһын отделын инструктора **М. С. Саников** кыттыыны ылла.

ССКП райкомун пленума манан үлэтин бүтэрдэ.

Чурапчы ороһуоннааҕы уочараттаах XXIX партийнай конференцияны ыҥырар туһунан

ССКП райкомун XII пленумун уураахтара

I. Уочараттаах XXIX ороһуоннааҕы партийнай конференцияны 1988 сыл сэтинньи 19 күнүгэр ыҥырарга.

II. Конференция маннык күннээҕи бэбиэскэтин бигэргэтэргэ:

1. ССКП ороһуоннааҕы комитетын отчуота.

2. Ороһуоннааҕы партийнай тэрилтэ ревизионнай комиссиятын отчуота.

3. ССКП ороһуоннааҕы комитетын быыбардааһын.

4. ССКП ороһуоннааҕы комитетын ревизионнай комиссиятын быыбардааһын.

5. Уочараттаах XXXV уобаластааҕы партийнай конференцияҕа делегаттары быыбардааһын.

III. XXIX ороһуоннааҕы партийнай конференцияҕа представительство маннык нуорматы олохтуурга: ССКП 4 чилиэнэттэн бинир делегат, олохтоммут нуорманы таһынан ССКП 3 чилиэнэх партийнай тэрилтэлэргэ өссө бинир делегат талыллар.

IV. XXIX ороһуоннааҕы партийнай конференцияҕа делегаттар ССКП Устаабыгар сөп түбэһиннэрэн маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр отчуоттуурбыыбардыыр мунньахтарыгар сабыылаах (кистэлэҥ) куоластааһынынан талыллаллар.

Конденсаттан—ыраас бензин

Астрахань. Астраханнаҕы газовай комплекстан А-76 маарканнаах бензин уонна дизельнай уматык бастакы эшелоннара наадыйааччыларга ыытылыннылар. Манна конденсаты оҥорор саҥа производство үлэҕэ киирдэ. Бу конденсаттан аҥардас сераны уонна табаарынай гаҥы эрэ буолбакка, убаҕас уматыгы эмиэ ылар буоллулар. Олохтоох газоконденсаттан ылыллыбыт бензин урукку курдук этиллэммэт уонна экологическай оттунан ыраас, ол курортнай уонна заповеднай зоналарга тиэйэргэ-таһарга ураты суолталаах.

(ССТА).

ПАРТИЙНАЙ ТЭРИЛТЭЛЭРГЭ— ОТЧУОТТАР, БЫЫБАРДАР

Тээтэҥнээҕини туруйбат кэм

—Районо аппаратын партийнай тэриллэтэ норуот үөрэҕэриитин уларыта тутуура ССКП КК олунньуталаҕы (1988 с.) Пленума биэрбит политическай рекомендацияларынан салайтаран үлэлэри коллэ,—диэтэ итэ тэриллэ секретаря И. И. Дьячковскай отчуоттуур дакылаатыгар. Бу быара-суоҕа 8 чилиэнэлэх партийнай тэриллэ оройуонтан норуот үөрэҕэриитин сайыннарыыга, салайыыга тирэх күүһүнэн буолар. Кинилэртэн хас биирдиилэрэ туспаах үлэлэрин таҥынан бочуоттаах общественнай норуоттуулаахтар.

Партийнай тэриллэ норуот үөрэҕэриитин салайыыга быыччы ороспор—уопсай партийнай мунньахтарга аппарат үлэтин стиллэ уонна ыымаларын салгыы туспарыы, оройуонтан норуот үөрэҕэриитин сайыннарыы 2000 сыллаахха диэри былаана, атырдьах ыйыгаары сүбэ эмуньахха биирбит политическай этиилэри олохтоох киллэрии дьаһалаара, о. д. а. дьуулаҥналлыбыттар. Отчуоттуур кэм устата ыытыллыбыт 11 уопсай мунньахха 14 партийнай-тарийэр, идеологическай үлэ боппуруоспара көрүллүбүттэр, сүрүн хайысха быһаарылламмыт, кирбиилэр баллаҥнаммыттар.

Коммунистар оскуоланы салайыыны демократизациялаһыны уонна партийнай сабыдыалы күүһүрдүүнү кытта сигэлэстиллэр. Маныаха бэлэм кэтүүгэ хаалбыт боппуруоһунан кадры кытта үлэ буоларын тыл этэччилэр барыы бэлиэтээтилэр. Билигин оройуон үрдүнэн 13 учуутал тэнийбит. Арыылаах аҕыс кылаастаах оскуолата саҥа үөрэх дьылын директора суох көрүстэ. «Солбуу кытта былаанныах үлэ тэриллибэт»,—диэн П. П. Борисова кыгыйбан турар кырдьыгы этэ. Оскуола директордарын курдук үөрэх-иитии дьыдаатын илиилэриттэн тутуохтаах дьону уларыта-таларыта тутуу эмиэ, онуоха соптоох солбук да дэбигис кастубэтэ кистэл буолбатах. Демократизациялаһыны сорох оскуолалар салаталара токурутан ылыҥылардан чахчылара кастуталлыр. Директордар бэрилиллибит быраабы туһанан учууталлары үлэлэриттэн кабэрэстик босколуулар, оттон онно атын үлэһити булууну районо сокуулуулар. Итэ, билэн турар, тыбыллыбат.

Оройуонтан 4 эрэ оскуолаҕа партийнай тэриллэ баар, учуонка турар коммунистан 22-лэрэ—пенсиокердар. Итиннэ «Оскуолаларга партийнай балехтэру тэрийиэхха наада»,—диэн этиини киллэрдэ Г. Я. Григорьев.

Орому иитии сүрүн ыыматынан партийнай тэриллэ учууталлар, үөрэнээччилэр уонна тэрилтэлэр биирдэ үлэлэһиннэрии баар.

—Итэ туһунан бэйиэ элбэхтэ кэпсэтэбит,—диэтэ П. Е. Спиридонов.— Бу кэлии сыҥаны эрдэлэр бочуоттаах боппуруос. Оттон биэлиэн оройуонтан ол кастубэт. Тыаһыан оонньоонун элбэх. Үөрэнээччилэр күүһүнү практикаларын, оскуола ремүөнүн да ылан көрүү. Туох эмэ уларыйда дуо? Суох. Үөһэ турар сахалтаҕа, сельсоветтар, совхозтар салаталара оскуолаларга сыҥыннарыгар уларытыны киллэрэллэрэ наада.

Мунньахха интернациональнай иитии боппуруоһун Р. М. Савкин кэпсэтэ. Кини кэнники митинга тэрээбут тыл, байа норуотун национальнай культуратын, историятын тэрүт буолуохтаахтарын, бу хайысханы тутуһууга партийнай тэриллэ сүгэбалта ыллара наадатын бэлиэтээтэ.

Мунньахха тыл эппит коммунистар бука барыы үлэлиир дьиэҥэт ыыраҕана оскуола үлэтигэр охсуулаах буолбутуган тохтоотулар. Районо методическай кабинета кинрбит кини эрдиллибэт көҥа хонутар үлэлиир. Оттон манна учуутальттан директорыгар диэри кэлэн литература көрүөхтээх, үлэлиахтээх этилэр эбэт. Пионердар оройуоннаалы дьиэлэрин методиҥа В. И. Дегтярева итэ дьиэ олус тымныытын, кыараҕаһын бу да сырыыга туруорустэ. Г. Г. Семенов фильмотека үлэлиир хоһо суох буолбутун этэ. М. И. Корякина Маадыахсы оскуолатыгар номо наадатын саналаата. Оро библиотеката, Чурапчы аҕыс кылаастаах оскуолата ураты ыарахан балаҥнаньаҕа үлэлиллэр. Оттон милиция эрдэ дьиэтэ аастыт кыйын ыччатах ыстаата. Боппуруос сылтан сыл солуулан итэ курдук быһаарыллара ойдөөмөт. Бу оҕоҕо, оскуолаҕа ыччэс сыҥыан костүүтэ буолбатах.

Тиҥэхха мунньаҕы иэтэ элэрэн балиэтэммити баҕа санаа быыытынан тэрдиэхпитин баҕарабыт. Бастакытынан, районо аппаратынааҕы партийнай тэриллэ общественность оскуолаҕа номотун бары көрүүлэрин эсэ да сиэтэ сүрүннүү кэлик, прогрессивнай саҕалаһыннары үөрэтиэ, олору ордук активнай оҥоруута үлэ аҕыйах, оскуолалар хаһаайыстыбаннай боппуруостарын быһаарыыга эмиэ буолуу мэлдьэх. Оттон кэтэнэ уонна бэйэни кратиналаныы намыһаҕын, хас биирдии коммунист бойобуой дьоҕуурун үрдэтиигэ болҕомто сатаҥ суоҕун коммунистар бэйэлэрэ этиилэр.

Отчуоттуур кэм устата ыытыллыбыт үлэ «ортолоо» сыналаанна. Коммунистар партийнай тэриллэ секретарынан Н. И. Дьячковскайы аһаҕас куоластаах ыыннынан биир саалаҥа таллылар.

Отчуоттуур-быыбардыыр мунньахха ССКП райкомун секретаря А. С. Птицына ыыттынан ылла уонна тыл этэ.

М. МИХАЙЛОВА.

СИЛЬЭҺИИ НӨҢҮӨ ИЛИИ ТУТУҺУУ

Америка Аляскатын олохтоохторо советскай Чукоткатааҕы маллаарын кытары доҕордуу куустуһа кэлэллэригэр чаас ааҥарын кыайбатынан кошкутторо. 97 ыалдьыты Провидение бөҥүөлэккэ ааҕалбыт «Боинг» ити рейсин советскай-американскай сыҥыннаһыылара туспарыыга быыччы хардыынан аҕыллахтарын аҕаллар.

Американсыттар олохтоох музейга сылдьыбыттара, онно Арктика аборигеннэрэ үгүс үйэлэр тухары айбыт олохторун-дьаһахтарын предметтэрэ, искусстволара көрдөрүллэллэрэ дьиннору ойма-быраҕыннарар. Оройуон наадыы Культурнай сырдатар үлэ дьиэтигэр чэйдии-чэйдии Чукотка уонна Аляска эскимостара ол туһунан, доҕордоһуу сибээһин бөдөрөтүү суолларын туһунан кэпсэтиллэр. Американскай деловой эрэлтэлэр представителлэрэ, Магаданскай уобалас салайаччылара эргиэнэ, туризмна, культураҕа хардарыта бырыстаах сибээстэри олохтооһуҥа саналарын атастастылар.

Снимокка: Аляскаттан сылдьар Бернадетт Альвинна—Стэнифль советскай оҕолору кытары.

ССТА фотохроникати.

✦ САЛАЙААЧЧЫ БИЭҺЭХЭ ЭППИЭТТИИР ✦

ТАРДЫЛЛЫЫ ТӨРҮӨТЭ ТУОХХАНЫЙ?

Тымныы туста, сүөһүү кыстык хотоҥҥо киллэрөр кэм кэллэ. Оку кытта тэҥнэ совхозтарга «Агропромтехсервис» холбоһук квалифицированнай комөтүн күүтээччилэр, котельнайдар, кормоцехтар, хотоннор үлэҕэ киллэрилиэхтэриигэр суһал дьаһалы ыларбытын эрдэйэччилэр эмиэ этэлэр. Холобур, ити туһунан «Саҥа олох» хаһыат балаҕан ыйын 10, 15 күннээҕи нүөмэрдэригэр Карл Маркс аатынан совхоз парткомун секретаря М. Дьячковскай уонна «Мыҥдаҕаайы» совхоз Соловьевтааҕы отделениетын управляющайа М. Николаев суруйдулар. Биһиги кинилэр көрдөһүүлэрин толороргэ тэбэ да кыһаммыппыт иһин, ыстыыка кинрин тардыллар туруктанна. Дьэ ити бириҥиналэрин туһунан бүгүн кэпсэтиэҕи баҕарыллар.

Бастатан туран, тардылыктарга совхозтар салаталара бэйэлэрэ бу руйдаҥхтар диэн быыччы этиэххэ наада. Эрдэ оҥоруллубут дуогабарга ыйыллар болдьоххо биһиги үлэлиирбитигэр соптоох гына объектары бэлэмнээбэттэр. Холобур, ити билигин эрэ кэлэн айманар партбюро секретара М. Дьячковскай Үрэх Күөрэҕэ нотельнай тутуллуута ергэ диэри тардылыбытын билбэтэҕэ буолуо диэри сатаммат. Болдьох быыыытынан ниэ хочуоллаах нотельнай таҥыллыытын эсэ бэс ыйыгар саҕалыахтаах этибит. Үлэһиттэрбит от ыйыгар Үрэх Күөрэҕэ тахсан мас клетка иһигэр оҥоһуллуохтаах тимир клеткалары бэлэмнээбиттэрэ. Онно даҥны мас клеткалары бэлэмнээбэккэ тоҥуйбуттарын, үлэни кудумсутаары бэйэлэрэ оҥорбуттара. Онтон оҕохтору нэмитэр ааҕалбатахтарыгар тоннен кинрбиттэрэ. «Универсаллары» бу күннэргэ сатардыы аҕаллылар. Онон дьоннорбутун дьэ хат ыытаары балаҥнан сылдьабыт.

Хомойуох иһин, итиннэ хартыына сир ахсын көрсүллэр. Сайыннын хаһаайыстыбаларга оттоохун тубутуттан ордон ыстык болемин туһунан толкуйдуур салайаччы суоҕун кэрэхтэ. Билигин да урунуулуу хаар түөрэ чугаһаабытын эрэ кэнсэ уугаҥнаа туһуу курдук куһаҕаан үгэстэн босхолоно илиитэр.

Онон сайыныын биһиги үлэһиттэрбит дуогабарга көрүллүбэтэх атын үлэлэриэн дьарыктанарга күүлэллэллэр. Холобур, хас да төһүү үлэһиннит быйыл сайын эт-үүт комбинатыгар дьаама хаһыытыгар сыыттылар. Билигин да Чыаппара Телоонуттан, Хатылы Сутулааныттан ураты фермаларга механизацияны киллэрэргэ, оромүөнүүргэ бэлэмэ суох олороллор. Субуруускай аатынан совхоз Арыттаабар, Одьулуун Үрэх Күөрэтигэр, Эрилик Эристиин Бөрэтигэр эбии күүс туруоран үлэни тургэтэтиллэрэ наада. Бытаарыылар, сыҥылар-сөҕүүлэр биһиги үлэбитин атахтыылларын барыы айдуох кэринэхтэр.

Хотоннор механизацияларын техническэй коруу-харайыыга, нотельнайдар, кормоцехтар, атын да объектар ремүөннэрин ыытыыга үлэ дуогабара совхозтар администрацияларын ыытта сыл саҥатыгар оҥоһуллар. Дуогабары быйыл Субуруускай аатынан уонна «Чурапчы» совхозтар эрэ түөрэтиллэ сылдьыбыттэрэ. Атыттар ыстыыка кинрин эрэ саҥана ойдоон көрдөһөн эрэллэр. Холобур, Үрэх Күөрэ нотельнайыгар саҥа тутуллубут детсад дьиэтэ холбоноллуохтаах. Эрдэттэн дуогабарынан көрүллүбэтэх ити үлэни толороро ОАПХ салаата биһиги эбэҕэссэтэ. Теплотрассаны тардарга туба кэстэ илик. Задвижка эмиэ суох. Оттон дуогабарынан көрүллүбүт бары объектарбытыгар матырыйаалы эрдэ булбуппут. Онон барыы хаһаайыстыбаларга ким туох көмөҕө наадыйарынан көрөн дуогабары эрдэттэн түөрэтиэ наада. Оччотугар эрэ үлэ былаанныахтык, ыгаайына суох, хаачыстыбалаахтык барыан сөп. Оттон саас алдьаммыт смесителлэр сайыны быһа кыйамматах. Соловьев отделениетын управляющайа М. Николаев курдук билигин эрэ кэлэн көрдөөбөр буоллахпытына, хайдах балаҥнаньа үөскүүбүн бэйэбит сыаналлаах.

Билигин совхозтар салаталара ыйынын объектарга таҥар үлэлэри ыытыыга дуогабар түһэрэхтэрэн наада.

Итиннэ этэн туран, совхозтар салаталарын болҕомтолорун командировкаҕа тийэн үлэлиир биһиги үлэһиттэрбит усулуобуйаларыгар туһаайыахпын баҕарабын. Холобур, Эрилик Эристиин аатынан совхозка Уһун Алаас фермытыгар үлэлээбит слесардары хотоҥҥо олордубуттара. Болтоҥоро эмиэ. Эт, арыы оттулэн хаачыйыы суох. Дьэ итиннэ моллоох хаачыллыыттан слесардар уларыйыылара элбэх. Ити үлэни-хамнаҥы молтэтэр. Бэрт хаһаайыстыбалар салайаччылара бу этиллибиттэри учуоттуохтара диэн эрэнэбит. Итиччэтигэр эрэ сүөһүү сылаас хотолунан, суосүһүттэри соптоох үлэлиир усулуобуйанан хаачыйан, эти-үүтү дэлэтэр ыыахпыт улаатыахтаарын салайаччылар умнарбыт сатаммат. Оттон биһиги тэрээһини дьаһалларын бу күннэргэ быыбарарга сорунтаабыт.

С. ДОГОРДУРОВ,
«Агропромтехсервис» холбоһук управляющайа.

«ЫЧЧА-ЫЧЧА» ОПЕРАЦИЯ

Тымныыттан таҥас да өрүһүйбэт

Чурапчытаабы сельпо салаатата маҕаһыыннарга сорох итиэр системалар, дьиэлэр ремүөннэриэн бытаардан, оттук сезона хойутаан саҕаланар буоллар. «Новинка» үлэһиттэрэ «ычча, тоҥнубут. Түрттэннин отуннарыҥ» диэн кэрдиспүттэриэр ыраах-таннан баран түһүү диэн сүбэлээбиттэр эрэ. Төбө даҕаны таҥныыбыт ыйын күнү быһа турар кийи тоҥоро чахчы.

Сельпо председателэ Иван Николаевич Кынаытов: «Оттуту кэмигэр саҕаламыахпыт»,—диэн эттэр даҕаны, сорох маҕаһыыннар котельнайдарын таһыгар балаҕан ыйын 13 күнүгэр дылы мас да, чох да түһэллэ илиҥэ. Кыстыыка бэлэмнэниигэ маҕаһыыннарга уопсайыстан туох үлэдэр ыытыллыбыттарын туһуйан ыйытыыга: «Райсоюз биригээдэтэ итиэннэ дьарыктанар»—диэбитэ.

Иннис кэпсэтэччибит —райсоюз быраабылаанньатын председателин техническэй боппуруостарга солбуйааччы К. И. Федоров. Кини кэпсээнинэн, сайын устатыгар 4 нөмөлөөх О. Г. Степанов салайаччылаах монтаажнитар биригээдэлэрэ тэриллэн үлэлээбит. Оттон сельпо сайаапкатынан «Новинка» маҕаһыынна быстах ремүөну онорбуттар. «Юбилейнайга» итиэр системаны туспарбыттар, котельнайы оттоорго бэлэм оҥорбуттар. Ол эрээрик ити үлэлэри тоҕо хаачыстыбалаахтык оҥорбуттара баччаанна диэри биилибэт. Ким Иннокентьевич этэриинэн, сельпоттан кэлэн ким да туппатах.

Итиннэ да буолан сельпо сорох объектарыгар ыстыыка бэлэмнэнии үлэлэрэ хаһыг түһүөр диэри тардылыннылар. Холобур «Сельхозтехника» маҕаһыынын үлэһиттэрэ баччаанна диэри таһырдьа атыылыы туралларын. Үлэһиттэри тоҥоруу хатарыы, объектары ыстыыкка бэлэмнээһин хаачыстыбатын аахайбат буолуу үдэҕэ-хаанаска улахан охсууну оҥоруон сөп. Оттон «Новинка» үлэһиттэрэ «кыйынын муостатыынан маҕаһыыммыт тымныйар» диэн муҥатыйыылара хаһан болҕомтоҕо ылыллыа?

«Новинкалар» этиилэрэ иннинэн болҕомтоҕо ылыллыа диэн эрэнэбит баҕарыллар.

Оттон биһиги маҕаһыын үлэһиттэрин тоҥорбот-хатарбат дьаһаллары уталыппакка олохтуохха.

С. СМИРНИКОВА,
НХОК инспектора.
Л. УНАРОВА,
«СО» анаан корр.

БИҺИЭХЭ ЭППИЭТТИИЛЭР

«Саҥа олох» бу дьыл атырдьах ыйын 13 күннээҕи нүөмэригэр Мыраллаттан А. Монаров «Сорох үлэлиир, сорох күүлэйдиир» диэн критическай заметката бэчээттэммита. Онно автор Хорбут диэн сайылыкка ыанныыксыттарга, олорор-үлэлиир усулуобуйа толору тэриллибитин үрдүнэн, эбэһинэстэриэр дьалаҕайдык сыҥыннаһаллара үүт ыамыгар охсуун туһунан суруйбута. Заметка сүнньүнэн отделение управляющайа М. Д. Николаев маннык этиилэрэ:

«В. Батарина старшинадаах коллективка үлэ дьиссиплиинэтин кэбин түбэлтэлэрэ таһаарыллыыттара кырдьык. Кэлии ыанныыксыттары кытта басыҥдаһыллыбыт. Коллектив биригиэ үчүгэй тэрээһиниэхтик үлэлиир, үүтыамын таҥнары туһэрии суох. Кыстыыкка кэмигэр кинрдилэр. Сүөһүү эбии ойдатыы тэриллэр.

Народнай хонтуруол страницата

Дьон-сэргэ кыраҕы хараҕынан

БҮТҮН Союзтааҕы XIX партийнай конференцияҕа былаас органнарын ыйынан общественнай-государственнай хонтуруолу тэрийэр наадатын туһунан этиллибитэ олох кордьбүлүттэн сибээстээҕэ саарбахтаммат. Социальнай-экономическай сайдыы саҥа соруктара хонтуруол органнарын тэрдүттэн уларыта тутары эрдэллэр. Ол быыыытынан народнай хонтуруол ороҥуоннаах комитета өссө аастыт сыл иккис аҥарыттан үлэтигэр-хамнаһыгар кыраҕыылары киллэрбитэ. Онтон эрдук улахан болҕомто социальнай соруктары быыһаарыыҥа ууруллар буолла. Ол курдук, «Олорор дьаһах—2000» программа, социальнай-культурнай тутуулар, Ас-үөл программатыгар бөҕүрүостара ый ахсын бэрэбиэркэлэнэн комитет мунньаҕар көрүллүөхтүр буоллулар.

Комитет штаты таһыынан тыа хаһаайыстыбатын отделын (сэбиэдиссэй А. А. Васильева) ыйынан аҥылык сектора уонна 6 киһилээх комиссия тарыллыбыттара. Отдел быйыл тохсунньу—олунньу ыйдарга барыы нэһилиэнньэлээх пуоннарга ыаллар кэтэх хаһаайыстыбаларын сайыннарыыҥа социальнай ыйыытары ыытта. Ол түмүгэ олохтоох партийнай, советскай, хаһаайыстыбаннай органнарга тиэрдилиннэ. Сорох бэрэбиэркэлэр түмүктэриннэн райпотребсоюз, Эрилик Эристинин аатынан, Субуруускай аатынан, «Мыҥдаҕаайы» совхозтар группаларыгар киэҥ ыгырыылаах мунньахтар, «Мутугдай» уонна «Чурапчы» совхозтарта комитет кэпсэ сылдьар мунньахтара ыытылыннылар. Итиэннэ нэһилиэнньэ киэҥ арааҥата кытыынна. Онон элбэх киһи санаатын түмүү, совхозтар туһаннаах салайаччыларын, эргиэн, соҕотоҥнолыыр тэриллэлэр үлэһиттэрин ыытта бөҕүрүоһу быһаарсыы уоп-сай дьыалаҕа туһалаах буолбута саарбаҕа суох. Кылаабынайа, Ас-үөл программатын олохтоох киллэриҥэ үөскээбит сүрүн ыарахаттар, олору туоратыыга соруктар чуолкайданнылар диэн этэр кыах баар буолла. Сыл саҕаланыарыттан барыта 20 салайаччы информациялаара истиллэн, дьыаланы кэпсэ-

Үтүө саҕалааһынга — киэҥ суолу

рүүгэ болдьохтор ыйылыннылар. Олору толоруу бастайаннай хонтуруолга тутуллар.

Дьыалаҕа маҥнайгы хардыылар ааҕылуннулар. Ол курдук, 1987—1988 сс. ыал кэтэх хаһаайыстыбатын сайыннарар сыалтан «Чурапчы», «Мыҥдаҕаайы», Субуруускай аатынан, Эрилик Эристинин аатынан совхозтар уонна Чурапчы сельсовета барыта 1603 сүөһүлээх дьиэ-кэргэнигэ 3248 гектар оттонор ходуһаны анаатылар. Ол ыйыгар 219 ыал 2.3 сылга болдьохтоон сири арендаластылар. Холобур, «Чурапчы» совхозка 100 ыал үс сылга дуогабардаһан 3—7-лии гектардаах сири анаттылар. Субуруускай аатынан уонна «Чурапчы» совхозтар территориялларыгар барыта 100 ыал үүтү, эти туттарыыга дуогабардаһан оттоотулар.

Итиэннэ сэргэ эргиэн тэриллэлэрин соҕотоҥнолыыр үлэлэрэ бастайаннай хонтуруолга тутуллар. Туһаннаах салайаччылар отчуоттара истиллэр. Манна үлэ бастаччы сэргэхсийдэ. Аастыт сылга уонна быйыл сыл аҥарыгар нэһилиэнньэ ордорунар үүтүн, этин тутуу быыаннара туолан ыйыллар. 1988 сылы ыытта тэнээтэххэ быйыл тыа хаһаайыстыбатын бородуукталарын соҕотоҥнолааһын кэмэйэ ким бүк улаатар түрүктээх. Өссө 1987 сылга былаан эк-

иэ 137,7 тоннанан, үүнүү 16,1 тоннанан толоруллубут буоллаҕына, бу сыл сэттэ ыйыгар туһаннааҕынан 77,9 уонна 22,3 тонна тутулуна.

Нэһилиэнньэҕэ комбикорму атыылаһыы кэмэйэ улаатан ыыр. Аастыт сылга 706 тонна атыламмыт буоллаҕына, быйыл 770 тоннаҕа саҥаас оноҕуллубута. Итиэннэ аҥарын кэриҥэ атыылана, онтон таһыынан теплицаҕа анаан 7 тыс. метр пленка, 4000 кг оҕуруот аһын сиэмэтэ атыыланна. Дирэҥнэ, Сылаҥка, Одьулуунга уонна ороҥуон киниҥэр тыа хаһаайыстыбатын бородуукталарын атыылыыр анал маҕаһыыннар үлэлиллэр. Олору тэҥэ атын 16 бородуукта маҕаһыыннарыгар итиниэхэ аналлаах отделлар баалларр. Ол эрээри сельполар базаларыгар кооператиннай соҕотоҥнолорго тэриллэлэрин аһар туһунан этии олоххо ыытыллыбыт. Онон оҕуруот аспарын туһаан, аһыгар тыа хаһаайыстыбатын бородуукталарын иккис көрүҥнэрин атыылаһыы тэриллибэтэ. Оттон быйыл эмиэ бэйэтэ да кэмчи сибиэһэй оҕуруот аһын ыыйан атыылаабакка сытыгыы, тута ылбакка маҕаһыыннар икки ардыларыгар салаҥнаһыы түбэлтэлэрэ баалларр.

Тэриллэлэргэ көмө хаһаайыстыбаны тэрийиини быйылгыттан этүүт комбината, олох-дьаһах комбината, маҥы таҥастыыр комбинат, «Агропромтехсервис», лесопункт саҕалаатылар. Ол эрээри киниллэриэн уроты тэриллэлэргэ хамсаһын тахса илик. Кэстөрүн курдук, ороҥуоннга бирдиилэҥ ыал уонна тэриллэлэр номо хаһаайыстыбаларын сайыннарыыҥа үчүгэй саҕалаһыннар суох буолбатахтар. Онтон салгыы сайыннарар сорук турар. Онон хонтуруол органнара бу дьоҕуннаах дьыаланы сүүрүөр туруорарга тэрийэр, сэрэтэр үлэни хаһаанчыыталаҕар да күүһүрдэллэрэ эрэйиллэр.

Олорор дьиэ — тыын боппуруос

ССКП Киин Комитета 1986 сыл муус устар 17 күнүгэр «Дойдуга олорор дьиэ проблематын быһаарыыны түргэтэтии сүрүн хайысхаларын туһунан» ураах ылыммыта. Бу документ сүмэҥнэн ороҥуон культурнай-сырдатар учреждениелларын үлэһиттэрин олорор дьиэлэрин хаччыйыы туругун туһунан боппуруос народнай хонтуруол ороҥуонналаах комитетын мунньаҕар атырдьах ыйын 26 күнүгэр көрүллүннэ.

Онно баллотэммитин курдук, райисполком культураҕа отдела уонна профсоюз райкома үлэһиттэри олорор дьиэлэрин хаччыйыыта балачча үлэни ыыталлар. Дьиэҕэ наадыйаччы ахсаана тоҕо да элбэҕин ыйын, бу боппуруоһу быһаарыыҥа отдел туһаннаах салайаччылара квартираны үлэлэриэ олохтоммут бөрөдэҥ тутуһарга, социальнай сирдэрэх буолуу принциптэриэн салайтараргa дьулуһаллар. Аастыт иккис сылга культура үлэһиттэригэр киниэн ыытар система аах 6 квартира бэриллибита. Оттон XII пятилеткаҕа уонна XIII пятилеткэ сыларыгар ороҥуон киниҥэр культура үлэһиттэрэ 21 ыытыллар квартираларынан хаччыйылыннылар. Атын да сирдэргэ чуолаан Культура дьиэлэрин үлэһиттэрин хаччыйыы кыһаҕана суох. Киниэлэртэн сарыта 18 киһи уопсай дьиэлэргэ олороллор. Ол ыйыгар 7 квартира котельнайдартан ыытыллар. Үлэһиттэр миэстэҕэ олохсуйан бэйэлэрэ дьиэ тутуннуулара балачча элбэҕитэ эмиэ үчүгэй холобур быыыытынан бэлиэтэнэр. Кэлиэхтэ иккиэ сылга 14 ыал саҥа дьиэ туттан киирдилэр.

Ол эрээри культурнай-сырдатар учреждениелар үлэһиттэрин дьиэнэн хаччыйыы боппуруоба биллэҥ олус сытыытык турар. Уопсайынан ыллахха, манна ханнык эрэ үчүгэй хамсаһын таҕыста диэн этэр кыах суох. Дьиэҕэ наадыйаччы, олорор усуловуйаны туоҕараргa туруорсаччы ахсаана элбэҕэ ыйар. Ол түмүгэр бу салааҕа үлэтэн үлэҕэ көһүү биллиэн да маассабай, киһи костубакка эпиэтинэстээх дуоһунас аһаҕас туруута эмиэ олус үгүс. Ороҥуон киниҥэр дьиэҕэ наадыйар 10 киһиттэн 6-та үрдүк үөрэхтээх уонна музыкант, художник-оформитель курдук олус наадалаах идэлэрдээх специалистар. Киниэлэртэн холобур быыыытынан музыкальнай оскуола учуутала Е. М. Соловьеваны, ороҥуоннаа-

(Бүтүүтүн 4-с стр. көр.).

БЭРЭБИЭРКЭ ТҮМҮГҮНЭН

Бахсы сельсоветын исполкомун народнай хонтуруолун уонна депутатскай группалара соторутаабыта отделниеҕа кыстыкка киирбит туругар холбоһуктаах рейдэ ыыпыттара. Онно кыстык хотоҥнорун ороҥуоннааҕынан эссө да ситэриллэ илик үлэлэр баалларр, ыччат сүөһү туруга молтүүр кутталламмыта ыйыллыбыта. Бэрэбиэркэҕэ үһүс суорттаах 20 ыырэй баара көстүбүтэ. Итиэннэ бириҥиэнтэ—сорох ыырэй кэрдиччүлэр көрүүнү-харайыыны молтоппуттэриигэр, аҥылык нуормата кыратыгар.

Рейдэ түмүгэ балаҕан ыйын 13 күнүгэр сельсовет сессиятыгар көрүллүнэ. Онно отделение управляющайа П. П. Попов информацията истиллиэ. Сессия отделение салайаччыларын кыстык хотоҥнорун балаҕан ыйын 22 күнүгэр диэри толору бэлэмнииргэ сорудахтаата. Ураты болҕойтону ыччат сүөһүнү көрүүгэ уурдан аҥылык нуорматы эбэр булгуччуладаҕа ыйылынна.

Отделниеҕа кыстыкка киирии итэҕэстэрин туоратар дьаһаллар олохтоох эрэллэр.

Народнай хонтуруол группата сессия иэдэс быыаарыыта хайдах туолан иэрин бэрэбиэркэлээҥинэ салгыы ыытыаҕа.

И. СОРОКОУМОВ,
народнай хонтуруол группатын председателэ.

Өссө да дьалайбаттар

Сүөһү туһата суох өлүүтүгэр уонна эбии аҥылыгы, комбикорму хаһаайыстыбаннайа суох ороскуотааһынга «Чурапчы» совхоз уонна киин Арыылаахтааҕы, Киэҥнэтиэҕи отделниелларын салайаччылара, специалистара былырыын уонна быйыл хонтуруол миэстэтэҕи органнарынан, ороҥуоннааҕы комитетынан хаста да сэрэтиллибиттэрэ, дисциплинарнай, материальнай эпиэскэ кытта тардылла сылдьыбыттара. Ол эрээри дьыала туруга, чуолаан, бу боппуруоска комиссия. Совхоз урукку кылаабынай зоотехника Н. Н. Максимов отчуоткка сүмэҥнээх уонна эбии аҥылык барыта кыстык түмүгүнэн ороскуоттаммытын курдук көрдөрбүтэ. Итини государственнай отчуотунаһы бутуйуттан, хараҕы баайыыттан атыылык аатыахха сатаммат. Киэҥки Намылдыытыгар 280 центнер сиилэс туһаныллыбакка буорту буолбут. Отделение урукку управляющайа П. П. Захаров эмиэ отчуотугар итиннэ баар сиилэс барыта сүөһүгэ сиэтиллибитин курдук көрдөрбүт. Дьиэ-кэр миэстэҕэ 2409 солкуобайдаах сүмэҥнээх аҥылык бирдиилэҥ ыал уонна тэриллэлэр номо хаһаайыстыбаларын сайыннарыыҥа үчүгэй саҕалаһыннар суох буолбатахтар. Онтон салгыы сайыннарар сорук турар. Онон хонтуруол органнара бу дьоҕуннаах дьыаланы сүүрүөр туруорарга тэрийэр, сэрэтэр үлэни хаһаанчыыталаҕар да күүһүрдэллэрэ эрэйиллэр.

Сүөһү туһата суох өлүүтүгэр уонна эбии аҥылыгы, комбикорму хаһаайыстыбаннайа суох ороскуоттааһынга «Чурапчы» совхоз уонна киин Арыылаахтааҕы, Киэҥнэтиэҕи отделниелларын салайаччылара, специалистара былырыын уонна быйыл хонтуруол миэстэтэҕи органнарынан, ороҥуоннааҕы комитетынан хаста да сэрэтиллибиттэрэ, дисциплинарнай, материальнай эпиэскэ кытта тардылла сылдьыбыттара. Ол эрээри дьыала туруга, чуолаан, бу боппуруоска комиссия. Совхоз урукку кылаабынай зоотехника Н. Н. Максимов отчуоткка сүмэҥнээх уонна эбии аҥылык барыта кыстык түмүгүнэн ороскуоттаммытын курдук көрдөрбүтэ. Итини государственнай отчуотунаһы бутуйуттан, хараҕы баайыыттан атыылык аатыахха сатаммат. Киэҥки Намылдыытыгар 280 центнер сиилэс туһаныллыбакка буорту буолбут. Отделение урукку управляющайа П. П. Захаров эмиэ отчуотугар итиннэ баар сиилэс барыта сүөһүгэ сиэтиллибитин курдук көрдөрбүт. Дьиэ-кэр миэстэҕэ 2409 солкуобайдаах сүмэҥнээх аҥылык бирдиилэҥ ыал уонна тэриллэлэр номо хаһаайыстыбаларын сайыннарыыҥа үчүгэй саҕалаһыннар суох буолбатахтар. Онтон салгыы сайыннарар сорук турар. Онон хонтуруол органнара бу дьоҕуннаах дьыаланы сүүрүөр туруорарга тэрийэр, сэрэтэр үлэни хаһаанчыыталаҕар да күүһүрдэллэрэ эрэйиллэр.

Совхоз Түөйэтээҕи отделниетыгар бириҥ итиннэк сыныан. Манна ороҥуон киниҥэҕи коллективтар 1987 сыл сайыныгар субуотунньуттан бэлэмнээбит былахтарыттан 70 тоннаҕа бөххэ тоҕулуна. Бириҥиэнтэ—кырбатар техника костүбэтэх. Оттон совхоз аастыт кыстыгы татыы аҥылытыынан туораата. Сүөһү ырыганнааһына, коньуунэн өлүүтэ элбэҕитэ. Ол содулуттар быйыл сыл саҕаланыарыттан 152 сүөһү оҕуннна. Итиэннэ совхоз 35 тыс. солк. ночоотту суктэ. Коньуунэн өлүү 62 бырыыбана тымныыыттан, кырымчыы аҥылыкка, молтох көрүүгэ-харайыыга туруорууттан. Өлүү Арыылаах отделниетыгар ордук маассабай. Манна кыстыктан сайылыкка тахсыы кэмигэр сүүк улахан этэ. Ол үксэ хаһаатынастан. Ыырэй сайылыыр хотоно кэмигэр оноҕуллубатаҕа. Молтох үлэһиттэрэ ыырэй көрүүгүгэр анаан онуоха эбиэскэлэспит. Холобур, сайылыкка тахсыы бастаны күннэригэр ааҕардас Потапов диэн сүөсүйүкүн 20 ыырэй охтубута. Бу киһи үлэтиттэн уураны-лыбыта. Солбуйааччыкка калбит үөрүйэҕэ суох дьоҥно салгыы 2-3 ыырэй өлүүтэ таһаарылынна.

Комбикорму хараһыыга дьалаҕай сыһыан быйыл да баар. Онуоха «Мутугдай» совхозу да ылан көрүөҥүн. Совхоз Мыҥдаҕаайы бириистэҥнэгэр сүөкоммут 1688 тонна комбикорма, туорах бурдуга олус молтехтүк хараллар. Ол ыйыгар аһаҕас халлаан анныгар сыппыт 800 тонна комбикормтан 50-ча тонната туһаттан таҕыста. Итиэннэ совхоз 5 тыс. солк. ночоотту суктэ. Онон комитет совхоз директора С. И. Сергеев уонна туһаанчаах специалистар материальнай эпиэстиэнэстэрин туһунан дьыаланы прокуратураҕа түһэрдэ. Государственнай отчуотунаһы тоҥурутан көрдөрбүтүн уонна сүөһү өлүүтүн тохтотор дьаһаллары былбатаҕын ыйын «Чурапчы» совхоз урукку кылаабынай зоотехника Н. Н. Максимов, урукку миэрэтэ (кытаанах быыгабар) онуоҕан хаалларылынна уонна таһаарыллыбыт хоромньу ыйын хамнаһыгар начет оноҕуллуна. Киэҥки отделниетын урукку управляющайа П. П. Захаровка сиилэс буорту буолуутун таһаарбытын ыйын быыгабар бэриллиннэ, хамнаһыгар начет оноҕуллуна. Арыылаах отделниетын управляющайа Н. П. Чичигинаров совхоз дирекциятынан тохсунньуга уонна бэс ыйыгар дисциплинарнай уонна материальнай эпиэстиэнэскэ тардыллыбытын учуоттаан быыгабар бэриллиннэ. Комитет туһаннаах салайаччылар материальнай эпиэттээх үлэһиттэриттэн уонна специалистыттан таһаарыллыбыт хоромньуга барыта 2,7 тыс. солк. ирдэбили оноҕорбуттарын, итиэҕэстэри туоратарга хамсатыылаах дьаһаллары ылларга чэпчэриллэрин бэлиэтэ ылла.

С. СМИРНИКОВА,
НХОК инспектора.

ХОНТУРУОЛТАН УЬУЛУННА

Народнай хонтуруол ороҥуоннааҕы комитета 1987 сыл бэс ыйын 29 күнүнээҕи «Ороҥуон совхозтарын хаһаайыстыбаннай ньыманан тутуллар объектарыгар үлэ кэмэйин үлүннэрэн көрдөрүү, быраайыктан туораахын чахчылара баара ыйыллыбыта. Чуолаан «Мыҥдаҕаайы» (директор В. П. Чичигинаров, старшай прораб Д. Д. Батарин) уонна Эрилик Эристинин аатынан (М. Н. Корякин, А. М. Кириллин) совхозтарга тутуллар объектарга туһаннааҕынан 75,5 тыс. солк. уонна 43,5 тыс. солк. толоруллубатах үлэ сымыйанан көрдөрүллүбүтэ арыллыбыта. Ол ыйын Эрилик Эристинин аатынан совхоз 5489 солк., «Мыҥдаҕаайы» 7548 солк. ыстараабы сүкпүттэрэ. Старшай прорабтарга Кириллиҥэ, Батаринҥэ дисциплинарнай, материальнай миэрэлэр тутуллубуттара. Итиэннэ туоратарга, инженернай, прорабскай хонтуруолу күүһүрдэргэ болдьох быыллыбыта. Бу дьыалаҕа прокурорскай надзор олохтоомута.

Боппуруоска хонтуруол бараммытынан иккистээн эрэллэн туугу көрдөрдө? Туох ханнык эмиэ, сыыйа сыыпаралар (43,5 тыс. солк. уонна 75,5 тыс. солк.) государственнай отчуоттан таһаарылыннылар. Иккиҥинэн, прокуратураннан кэпсэ хаһаайыстыбалар салайаччыларыттан 2122 солк. толобур оноҕуллуна. Олору таҥэ 50 миэстэлээх Дирэк гараныттан ураты объектар ситэриллэн үлэҕэ киллэрилиннилэр. Объектарга үлэни прорабтар сирэй хонтуруоллаан тутуһуулара, үлэ кэмэйин баарынан көрдөрүүлэрэ олохтоммут. Уопсайынан, прокуратураннан, народнай хонтуруол ороҥуоннааҕы комитетынан, атын да хонтуруоллуур органнарынан быыыны тутуулларга быраайыктан туораахын, үлэнин үлүннэрэн көрдөрүү чахчылара арыллыбатылар.

Ол ыйын ороҥуоннааҕы комитет туһаннаах боппуруоһу хонтуруолтан устары сөпсөҥнэн аахта.

БЫҺЫЙДАР КҮРЭХТЭҺИЙЛЭРЭ

Күһүҥҥү кросс уонна „Саҥа олох“ бириҥҥин иҥин эстафета

Балаҕан ыйын 17, 18 күннэригэр ДоҕордоҺуу алааҺыгар иккі күн спортивнай былаах тэлээрдэ, иккі күн оройуон оскуолаларын уонна совхозтарын быҺыйдара ким тургэнний, ким быҺыйый диэн өбүгэбит Эллэй саҕаттан быҺаарыдла илик жоккуору ыыттылар. Чаҕылҕанныы кэппут мунүүтэлэр, сөкүүндөлэр, кыайыы ороҥойун, кыайтарыы хомолтотун түгэнэрин сыыпараларга таҺаардахха маннык: 285 очкону хомуйан Чурапчы орто оскуолатын быҺыйдара бастаатылар. Кинилэртэн 30 очконан хаалан Чурапчы орто оскуолатын хамаандата иккис, кытаанахтар үһүс буоллулар.

Итиҥ күһүҥҥү кросс көрдөөрүүлэрэ. Биирдиилээн бастыыр иҥин сүүрүүгэ 1000 м дистанцияҕа интернат-оскуола үөрэнээччитэ Белкина Лариса бастаата. Иккиҥнэн Лоскина Аня (Мугудай), Петрова Даша (Амма) кэллилэр. Уолаттар 2000 м сүүрүүлэригэр Чурапчы орто оскуолатын быҺыйдара аҥардастыы күнэстилэр. Бу оскуола быҺыйдара Никонов Сеня уонна Максимов Миша утуу-субуу бастакы, иккис кэллилэр. Үһүс миэстэни Амма оскуолатын быҺыйа Гурьев Эдик ылла.

Улахан кырсыттар 2000 м сүүрүүлэригэр Чурапчы орто оскуолатыттан Егорова Оля бастаата, иккиҥи Иустинова Туяра (Хатылы), үсүһү Дьячковская Нюра (Чурапчы) ыллылар.

Биир саамай интэриэҺиннэй сүүрүүтэ—3000 м дистанцияҕа — уолаттар сүүрүүлэригэр, старт бэриллэр. Манна Чурапчы орто оскуолатын үөрэнээччитэ Никутов Стева, кимиэхэ да эрэли хаалларбата. Кини бириэмэтэ —8 мүн. 58 сек. Бу сүүрүүгэ интернат-оскуолаттан Филиппов Петя иккис, Кузьмук Андрей үһүс буоллулар.

Икки күн— «Саҥа олох» хаҺыат бириҥҥэр эстафета. Эстафетаҕа бастаан аҕыс кылаастаах оскуолалар хамаандалара түҺэллэр. Хатыҥыылаах сүүрүү илин-кэлин түсүһүү кэнниттэн эстафета палочкатын Чакыр оскуолатын үөрэнээччилэрэ бастакынан, Чурапчы аҕыс кылаастаах оскуолатын быҺыйдара иккиҥнэн, онтон Болтоно аҕыс кылаастаах оскуолатын быҺыйдара үсүһүнэн аҕаллылар.

Орто оскуолаларга Чурапчы орто оскуолатын спортсменнара утарылаҺааччыларын хааллардылар. Иккиҥнэн интернат-оскуола, үсүһүнэн мугудайдар кэллилэр. Улахан дьоннор эстафеталарыгар оройуон кинин спортсменнара бастаатылар. Иккис миэстэни «Чурапчы» совхоз, үһүс миэстэни Карл Маркс аатынан совхоз быҺыйдара ыллылар.

Кыайылаах хамаандалар кэҺөрүллэ сылдьар кубоктарынан, анал бириистэриниэн, оттон биирдиилээн чулуулар Почётунай грамоталарынан наҕараадаланнылар.

Күһүҥҥү кросс оройуон оскуолаларын физкультураларын учууталларыгар—бэйэтэ туспа күрэхтэҺин. Быйыл ким оскуолата бастаата, ким оҕолорун үчүгэйдик бэлэмнэтэ, ким ордук быҺый оҕолору таба тайана? Манна элбэх оҕолоох Чурапчы орто оскуолатын уонна анал сүүрүүнэн эрчиллэр оҕолордоох интернат-оскуоланы киллэрбэтэххэ, үчүгэй ситиҥнэммит Кытаанах, Мугудай учууталларын бэлэтэххэ сөп. Онон быйыл үс кубоктан иккитин аадырыҺа уларыйда. Ол күрдүк былырыын оройуон аҕыс кылаастаах оскуолаларын эстафетатыгар Чурапчы аҕыс кылаастаах оскуолатын хамаандата бастаабыт эбит буоллаҕына, быйыл Чакыр оскуолатын быҺыйдара кимиэхэ да иннилэрин биэрбэтилэр. Аастыт күһүн чаҥырдар бириистээх миэстэҕэ тиксибэтэхтэрэ. Оттон быйыл—бастыҥнар. Бу, биллэн турар, эдэр спортсменнары үүннэриҥэ сыралаах үлэ түмүгэ. Улахан дьон күрэхтэҺиннигэр кубок саҥа хаҺаайынынан оройуон кинин хамаандата буолла.

Күһүҥҥү кросс уонна «Саҥа олох» хаҺыат бириҥҥэр эстафета сылын аайы ыытыллар. Бу сүүрүү тэрээҺинин саҥа таҺымна таҺаарар, үгүс кыттааччылаах, нөрөөччүлэх күһүҥҥү чэбдик салгыҥҥа сүүрүү дьиҥнэх бырааҺыныыгар кубулутар кэм кэллэ диэн баҕа санааны этиэххэ наада.

Б. ПАВЛОВ.

КӨҢҮЛ ТУСТУУГА Д. П. КОРКИН ААТЫНАН БҮТҮН СОЮЗТААҺЫ ТУРНИРЫ КӨРСӨ

Аламаҕай үтүө киҺи этэ

Быйыл көҥүл туустуага Бүтүн СоюзтааҺы турнир биҺиги оройуоммутугар мытыллар буолбутун киэн тутта, долгуйа истибиппит. Соломо кобуортан саҕалаан улахан спорка тахсыы, Олимпиада үрдүк чыпчаалыгар дабайыы барыта ССРС үтүөлээх тренерэ, бэртээхэй педагог, аламаҕай доҕор, үтүө киҺи Д. П. Коркин аатын кытта быстыспат ситиммэх. Субу соторутааҺыта, балаҕан ыйын 5 күнүгэр, кини төрөөбүтэ 60 сыла туолла.

Мин Дмитрий Петровичы аан бастаан 1956 сылаахха күһүн учууталлар атырдьах ыйынааҺы сүбэ мунньахтарыгар көрсүбүтүм. Оччолорго Саха сиригэр, ол иҥигэр биҺиги Чурапчыбытыгар эмиэ, үрдүк үөрэхтэх учууталлар саҥа кэлэн эрэр кэмнэрэ этэ. Кини ЛенинградтааҺы Герцен аатынан институту саҥа бүтэрбит нуучча тылын уонна литературатын учуутала этэ.

Ол сылларга нуучча уонна саха тылын учууталлара биир методическай холбоҺукка түмсэрбит, онон кини биҺиги иккиэн биир муньахха сылдьарбыт, «ыалдьар» боппуруостарбытын быҺаарсарбыт. Дмитрий Петрович биир оннук семинарга нуучча тылын национальнай оскуолаҕа үөрэтии методикатын ураты тыларыгар тохтоон тыл эппитин ейдээн хаалбытым уонна саҥаны көрдүү сатыыр эдэр киҺиҥ көрэхсии көрөр буолбутум. Итиҥнэн да кэлии кини ити боппуруоска хаста да тыл эппитэ.

Ити сылларга саҥа кэлбит эдэр учуутал туустуута дьоҕурдааҺын туһунан оройуонтан үгүстүк кэпсэтэр буолбуттара. Кини онно хайдах курдук дьулуурдаахтык үлэлэһэ-битин туһунан үгүстэ суруйан тураллар. Сыччах биири—туруоруммут сыалын ситиҥэргэ Дмитрий Петрович ураты бэриниилээх киҺи этэ диэн балаҥатыэм этэ.

Оттон дьэ оройуонтан мангнайгы көбүөр тэлгэнэр. Кулууп дьиэҕэ ыга симсин, ытыс тыаҺа...

Салгыы оҕо спортивнай оскуолатын астарар. БиҺиги, биргэ үлэлиир дьоно, ити оскуола баар эрэ буолан хаалбытын билбиппит. Ааас инстанцияларга туруорсан сүүрбүтэ-кэппүтэ барыта бэйэтигэр эрэ хааллаҕа, оннук сэмэй, ыҺа-тоҕо, ныыҺыра-абара сылдьыбат үтэстээх киҺи эбит этэ Дмитрий Петрович.

Спортивнай оскуола аҺылыннаҺын бастакы утаа сылларыгар оҕолору Дмитрий Петрович бэйэтэ суумэрдиирэ: оройуоннары кэрийэрэ, сорох сирдэргэ зональнай күрэхтэҺиилэри тэрийэрэ. Былар оҕолорун тереппүттэрин сирэй көрсөн кэпсэтэрэ, анкета толорторо. Онно оҕо тердэ-уурҺа барыта ырытыллара. Кини мин үс уолбун—Сережаны, Степаны уонна Валерийы—үөрэппитэ.

Үлэтин үгэнин саҕана Дмитрий Петровичы иккі төгүл Москваҕа көрсөн турабын. Онно кини тоҕо сылдьарын тыл быктарбат буолара, наар Москва кэрэтин, үчүгэйин кэпсиирэ. Түспүт сиригэр аҕалан баран: «Чэ этэҥҥэ сыырыт» эбэтэр «Этэҥнэ айаннаа» диэн баран күлэ турар буолара. Итиннік амарах быҺыыны мин кинитэн эмиэхтэ көрөн турабын. Биирдэ (оҕолорго мин колхоз председателиэн үлэлиирим) 98 нэ ыраах сиртэн, колхозтан, бүтүн биир массыына киҺи буолан туустуу көрө кэллибит. Миэстэ букатын суох: сатыы, аттаах барыта тоҕуоруйбут. Ол эрээри Петрович хайдах эрэ миэстэ булан туустуну көрдөрдө. Оччотообуу дьон, билигин ытык ныдьаҕастар, ону уос номоҕо оногостон кэпсиллэр. Кэлин Якутскайга үлэлии сылдьан мин ыарытыган буолбуппун билэн, спортивнай ураты ыныран аҕалан көрдөрөн турардаах.

Түмүктээн эттэххэ, Дмитрий Петрович нс дуурҺата сырдык, санаата күүстээх үтүө киҺи этэ. Билигин Саха сирин барыы мунньахтарыгар кини кинит-үөрэппит ыччаттара үлэлиллэр, тренердэрин сылаас, истиг тылынан ахталлар, киниэхэ тэҥнэҺэ сатыыллар. Онно эмиэ тренер, педагог олово, ыра санаата саҕаанар.

В. ЛЫТКИН.

Якутскай к.

Сэрэтэр үлэни күүһүрдүөххэ

Аастыт ый ортотуттан саҕалаан республика үрдүнэн баҺаартан сэрэхтээх буолуу месячника ыытылынна. Итиэнэ сибээстээн оройуон совхозтарыгар, тэрилтэлэригэр балаҺыанньа хайдаҕын бэрэбиэркэлээн көрдүбүт. Түмүгэ киҺиин ырааҺынан үөрдүбэт диэн быҺаччы этиэххэ наада.

Месячник ыытылла турар кэмигэр оройуонтан үс баҺаар турда. Холобур, Одьулуунга 12 квартираалаах олорор дьиэ үөмэйан, элбэх киҺи малаасала, таҥаҺа-саба да суох хаалла. Биир ыйга буолбут үс баҺаарга 113,5 тыһ. солк. хоромньу оногуҺулунна. Оттон сыл аҕыс ыйыгар—баҺаар 21 түбэлтэтэ, итиэннэ холбоон 158,5 тыһ. солк. ороскуот таҺаарылынна. Ити үрдүнэн хаанна даҕаны—биир да совхозка, тэрилтэҕэ—баҺаартан сэрэтэр үлэлэрэ суолта биэрэн, болдомтолоохтук сыҺыаннаспаттар. Оройуоннаҕы комиссияҕа үлэ былааннара да түҺэриллибэтилэр. Ити былааннарга ол быҺыытынан кыстыыка киллэриллиэхтээх объектар баҺаарынай өттүнэн куттала суох буолууларын хааччыйар дьаҺалдар көрүллүөхтээхтэр этэ.

Биллигин оройуонтан үгүс итиэннэ системалар, баҺаарынай сигнализация туруктара быстар нуҺаҕан. Үгүс оборудованиелар көтүмэхтик таҥыллан туралларын сибээс олус мөлтөх. Бэл, баҺаары умулларар средстволар үлэлиир туруккаа сиэ киллэриллэ иликтэр. Холобур, , соторутааҺыта эргэ АЗС-ҕа сорох огнетушителлэр үлэлэбэтэхтэриттэн түргэнник умуллаарыллыан сөптөөх баҺаар дьон олоҕор улахан кутталы үөскэтэ сырыттта. Мас тутуулар баҺаарынай оттүнэн куттала суох буолуулларын хааччыйар дьаҺаллар.

БаҺаарынай резервуардар киҺиин эмиэ олус дьиксиннэрэр туруктаахтар. Оройуонтан баар 25 резервуартан 6-тата эрэ үлэлиир туруктаахтар. Сибээс оройуоннааҺы узелынааҺы, райпотребсоюзтааҺы, автовокзалааҺы, Культура оройуоннааҺы дьиэтиэннэрэ, оскуолаинтернаттааҺы, ОдьулуунааҺы, ХадаардааҺы, АрылаахтааҺы, МырылатааҺы, МыҥдаҕаайытааҺы, ХайахсыттааҺы, ЧакырдааҺы, СылаҥнааҺы, ХадаардааҺы, Дириҥнээҥи резервуардар алдьанан туралларын.

Сельсоветтар испол. комнарын председателлэрэ, совхозтар директорлара уонна оройуон салалтата суһал дьаҺаллары ылыахтарын наада. Оттон биирдиилээн объектарга госпожнадзор инспекциятын үлэһиттэриттэн көҥүлэ суох баҺаарынай оборудованиелары уларытан оногуу таҺаарыллыа суохтаах. Холобур, Карл Маркс аатынан совхоз Төҥүрэстээҥи комплексыгар 100 кубометр сабардамнаах баҺаарынай емкоҺы бэйэ билэриэн уларытан таҥыы түмүгэр баҺаар туруор куттала улаатта. Бу күннэргэ ити итээс туоратыллыах кэриҥнэх.

Ордук элбэх баҺаар ОАПХ (председатель И. Н. Аммосов), райпотребсоюз (П. Г. Кириллин), районо (М. А. Никифоров) объектарыгар буолла. Олортон сөптөөх түмүү оногостуммат, сылтан сыл райисполком баҺаартан сэрэхтээх буолуута ылыммыт быҺаарыыларын толорбот салайааччылар кытаанах сэмэҥэ тардылла иликтэр.

З. ЗАБАЙДУЛИН,
Саха АССР ИДьМ баҺаарынай охраныаҕа управлениетын старшай инженерэ.

Редакцияттан: Бу боппуруос үлэни хонтуруоллааһын бэрээдэгинэн райсовет исполкомугар балаҕан ыйын 17 күнүгэр көрүлүннэ. Онно баҺаартан сэрэхтээх буолуу итээстэрэ чопчу ыйылыннылар, ону туоратыыга болдьохтор быһыллыннылар. Оройуонтан баҺаартан сэрэхтээх буолуу месячника алтыныы 1 күнүгэр диэри уһатылынна.

Олорор дьиэ— тыын боппуруос

(Бүтүүтэ. Иннин 3-с стр. көр).

ҕы методическай кинн методнҺа А. Н. Аммосованы аатыыахха сөп. Мэлдьэхси, Үрэх-Күөрэ курдук учаастактарга сөптөөх олорор дьиэ суоҕа специалистары үлэҕэ анааһыҥа эмиэ мэҺэйдэри үөскэтэр. Оройуонтан художник, музыкант, хореограф о. д. а. идэлээх дьон аҕыйахтара, биллэн турар, бастатан, сөптөөх олорор усулуобуйа кэмигэр тэриллибэтиттэн. Быстахтык ыллахха, Дириҥ музыкальнай оскуолатыгар хореографическай кылаас аҺыллыахтааҕа специалист суоҕунан хаһыс да сылын кыайан быҺаарылыыбат. Чурапчы музыкальнай оскуолатыгар биир итиннік хартыына: анал идэлээх учууталлар тиийбэттэр.

Народнай хонтуруол оройуоннааҺы комитета туһаанныах уураах райсовет исполкомугар (председателя солбуйаччы Г. И. Адамов) аадырыстаан бу боппуруоһу исполкомнаа корон культурнай-сырдатар учреждениелар үлэһиттэрин чугастааҺы сылларга олорор дьиэнэн хаччыйыыга чопчу дьаҺаллар былааннарын биэргэтэргэ этии киллэрдэ. Культура отдела бу дьаһыннаах боппуруоска ситэ үлэлэбэтэх өрүттэрэ мунньахха чопчу ахтылыннылар. Холобур, отдел үлэһиттэрин олорор дьиэнэн хаччыйыыга, киниилэр олорор усулуобуйаларын туһунан быһаччы ыйытыллыбат. Чурапчы музыкальнай оскуолатыгар биир итиннік хартыына: анал идэлээх учууталлар тиийбэттэр.

Народнай хонтуруол оройуоннааҺы комитета

В. ГЕРАСИМОВ.

Модницалар ордургуулар

Моданы эмкирэтээччилэриэн дьахталлар эрэ буолбатахтар эбит. Ардыгар эр дьон эмиэ дамалартан итээҺэ суох борчуоскэлэритэр кыаналлар. Холобур, Гималайга олорор ньаронг бинс уһун булчуттара баттахтарын иккі суһуох гына орунэллэр. Онтон биирин саннларыгар түҺэраллэр. Атынын теболөрүн тула эрийэллэр.

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор —21-332, отделы—21-265, общий—21-505.

«САҢА ОЛОХ» («НОВАЯ ЖИЗНЬ»)—орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов.
Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.
Индекс газеты 54967. Объем—1 усл. печ. лист. Тираж—3983 экз.

ЗАКАЗ № 113.

Чурапчинская районная типография Госкомиздата ЯАССР, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а».